

Pedagoginen työhyvinvointi

AktiiviOPET-seminaari 20.8.2022

Teija Golnick, KTM, HTM

OAJ erityisasiantuntija

Sisältö 20.8.2022

- Työturvallisuus kuuluu kaikille = lainsäädäntö luo minimin
- OAJ:n työhyvinvoinnin kuvaus → pedagoginen hyvinvointi
- Pedagogisesta (työ)hyvinvoinnista
- Hanke Pedagoginen hyvinvointi → työhyvinvoinnin ja tuottavuuden risteyksessä (kori 1 ja 2)
- Vuorovaikutus verkossa – hyvinvointia oppilaitokseen (kori 3)

Työturvallisuuslaki luo pohjan työhyvinvoinnille

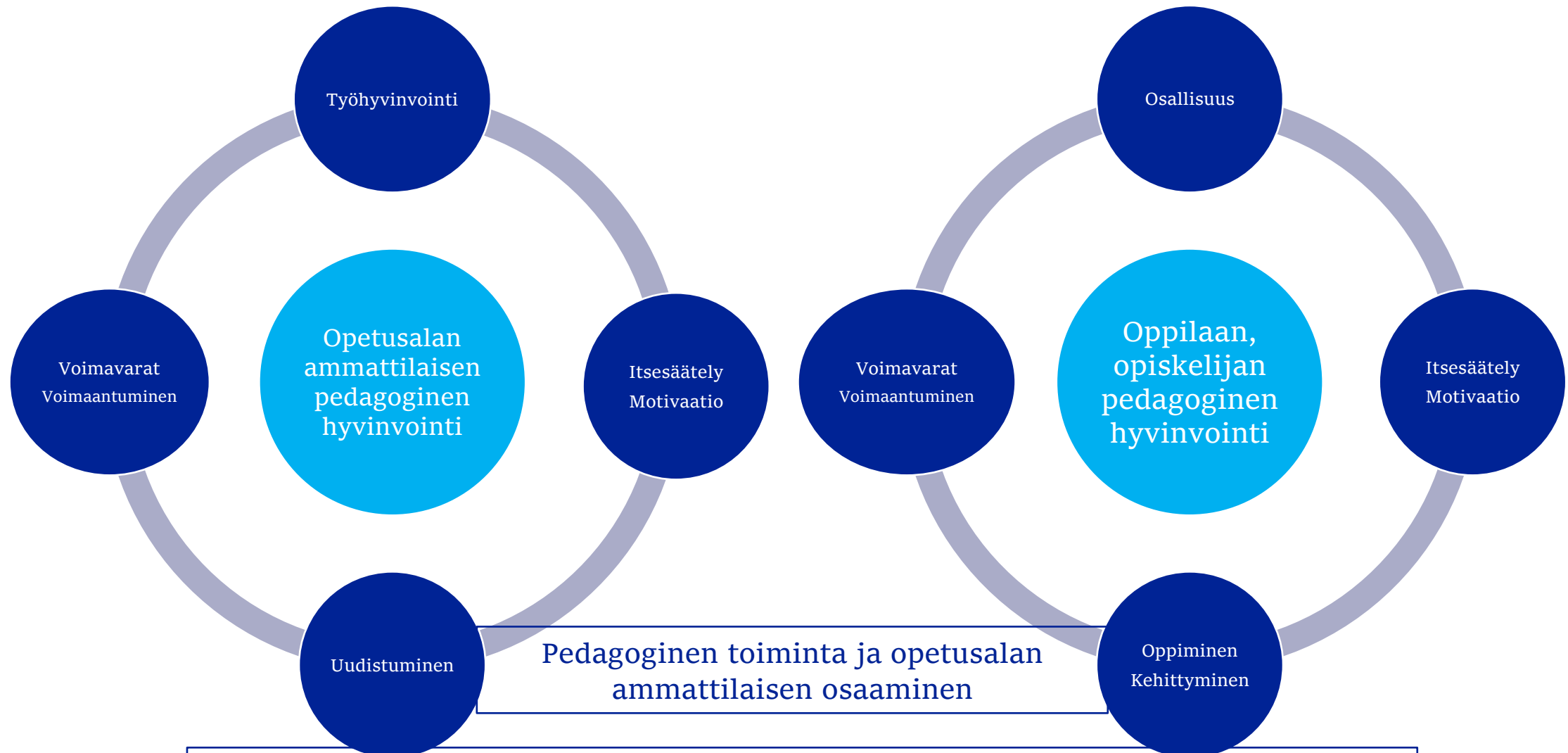
- Työturvallisuuslaki (299/1958) tuli voimaan 1.1.1959. Se perustui vuonna 1954 valmistuneeseen komiteanmietintöön (1954: 10). Lailla kumottiin vuoden 1930 työturvallisuuslaki (104/1930). Lakia on sen voimassaoloaikana muutettu useaan otteeseen. **Lähes kaikki lain pykälät ovat muussa kuin alkuperäisessä muodossaan.**
- Työturvallisuuslaki on **yleislaki**, jota sovelletaan lähes kaikkeen työhön. Työturvallisuuslain **oikeuspoliittisena tavoitteena** on suojella työntekijöitä terveyden menettämisen ja tapaturman vaaroilta työssä. Lain säännökset ovat **pakottavaa oikeutta**, mistä seuraa, ettei laissa säädettyä minimitasoa voida alittaa sopimuksin.
- [Hallituksen esitys HE 59/2002 vp](#)
- Muutostarpeet erityisesti psykofyysiseen kuormituksen vähentämisessä

Opetusalan työhyvinvointi – professiona opettajuus

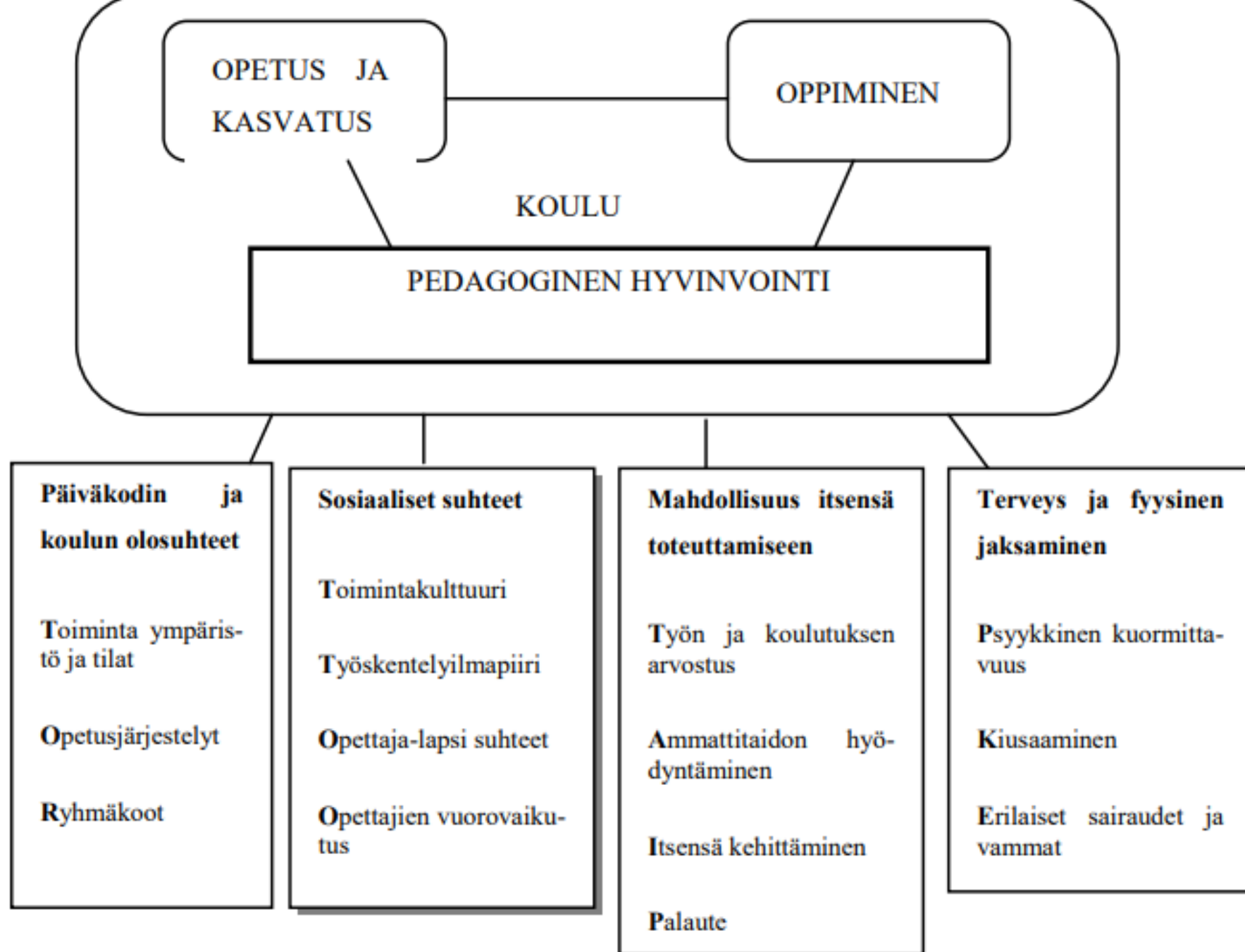

**Tekijät, joista opetusalan työhyvinvointi rakentuu.
OAJ edistää jäsentensä työhyvinvointia.**

3. Pedagogisen hyvinvoinnin ulottuvuudet

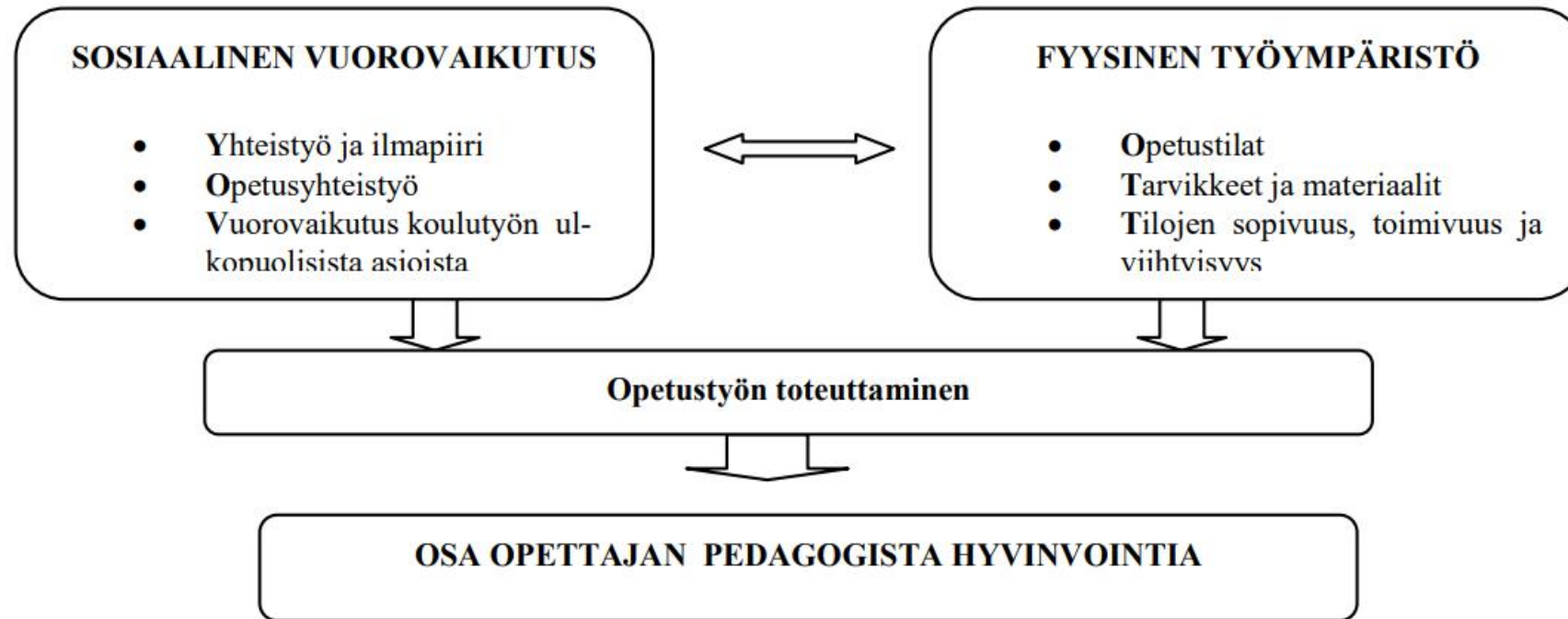
Yksilöllisen tason tarkastelu kohdistuu opettajan näkökulmasta **työhyvinvoinnin, voimaantumisen, itsesäätelyn, motivaation ja uudistumisen käsitteisiin, joihin liittyvät läheisesti kokemukset osallisuudesta, minäpystyvyydestä ja yhteisöllisyydestä.** Oman toiminnan tiedostamisessa dialogisuus ja reflektio ovat keskeisiä toimintoja.

KUVIO 1. Pedagogisen hyvinvoinnin koostuminen (Haring ym. 2008, 16.)

	Opettaja	Työyhteisö	vuosi
Muutama tutkimuslinkki pedagogisesta hyvinvoinnista		Opintoihin kiinnittymisen ja hyvinvoinnin yhteyksien tunnistaminen sekä pedagogisen hyvinvoinnin tukeminen korkeakoulun opetusyhteisössä	2017
		SOSIAALINEN JA FYYSSINEN TYÖYMPÄRISTÖ OSANA OPETTAJAN PEDAGOGISTA HYVINVOINTIA*	2011
		OPETTAJIEN TYÖHYVINVOINTI JA SEN YHTEYS PEDAGOGISEN TYÖN LAATUUN**	2020
Pedagoginen hyvinvointi voimaannuttaa ja osallistaa opettajan ja opiskelijan			2021

Sosiaalisen vuorovaikutuksen ja fyysisen työympäristön yhteys pedagogiseen hyvinvointiin*

KUVIO 5. Sosiaalinen vuorovaikutus ja fyysinen työympäristö osana opettajan pedagogista hyvinvointia

Keijonen, Anna & Korkiamäki, Elisa 2011, s. 99

Opettajien työhyvinvointi ja sen yhteys pedagogisen työn laatuun (2021)**

Riittävät koulun resurssit, opettajien välinen yhteistyö ja esimiehen tuki sekä opettajan pystyvyysuskomusten vahvistaminen ovat keskeisiä tekijöitä työn kuormituksen vähentämisen ja työn imun lisäämisen kannalta. Koska opettajan kokema työhyvinvointi, ohjaustyyli ja opettaja-oppilasvuorovaikutus ovat yhteydessä toisiinsa, suositellaan pedagogisen työn laadun ja sitä kautta opettajan hyvinvoinnin tukemista luokkahuoneen vuorovaikutusta vahvistavan intervention avulla.

Marja-Kristiina Lerkkanen, Eija Pakarinen, Maiju Messala,
Viola Penttinen, Anna-Mari Aulén, & Anna-Liisa Jögi

Hype Pedagoginen hyvinvointi

TYÖ2030 työn ja hyvinvoinnin kehittämisohjelma

<https://hyvatyo.ttl.fi/tyo2030/uutinen/tyo2030-ohjelman-52-hanketta-kehittavat-tyoelamaa>

Pedagoginen hyvinvointi – työhyvinvoinnin ja tuottavuuden risteyksessä

HyPe

Hype -hankkeessa

1. tunnistetaan, tutkitaan ja kehitetään korkeakoulujen hyvinvoinnin käytäntöjä ja paikkoja
2. tunnistetaan työorientaation ja siitä johtuvien työtapojen suhteet työssä jaksamiseen ja kehittymiseen
3. kehitetään korkeakouluyhteisön kykyä luoda pedagogisesti hyvinvoiva toimintakulttuuri sekä panostaa johtamiseen hyvinvoinnin edistäjänä

HyPe-hankkeen kehittämiskorit

Kori 1: Johtamistoiminta pedagogisen hyvinvoinnin edistäjänä

Kori 2: Pedagoginen hyvinvointi ja yhteisöohjautuva korkeakoulu

Haaga-Helia tuottaa käytännön toiminnan

- Hankkeen puitteissa järjestetään ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen henkilöstölle koulutus- ja valmennustilaisuuksia, joilla lisätään vuoropuhelua työyhteisöissä.
- Vuoropuhelun avulla pyritään parantamaan yhteistyö- ja keskustelukulttuuria ja kannustamaan henkilöstöä rakentavaan ja tavoitteelliseen kehittämistyöhön.
 - työkaluja korkeakouluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen
 - työkirjan yhteisöohjautuvuuteen sekä pedagogiseen johtamiseen
 - julkaisuja pedagogisesta hyvinvoinnista

Kori 1 ja 2 mukana olevat amkt ja yliopistot

1. Laurea ammattikorkeakoulu
2. LAB-ammattikorkeakoulu
3. LUT-yliopisto
4. Karelia
5. Lapin yliopisto
6. Helsingin yliopisto
7. Vaasan ammattikorkeakoulu
8. Vaasan yliopisto
9. Savonia
10. Turun amk
11. Haaga-Helia

Kaikille avoimet webinaarit

- 17.5.2022, klo 9-12.00 Kytkökset ja katkokset pedagogisessa hyvinvoinnissa

TULOSSA

- 3.10.2022, klo 9-12.00 Pedagoginen hyvinvointi opettaja ja opiskelijan näkökulmista
- 22.11.2022, klo 9-12.00 Pedagoginen hyvinvoinnin toimivat käytännöt korkeakouluissa

Vuorovaikutus verkossa – hyvinvointia oppilaitokseen – kehittämiskori 3 JAMK

- Vahvistaa hyvinvointia ja yhteisöllistä oppilaitoskulttuuria verkkoympäristöissä toimittaessa
- Tukea **ammattillisten oppilaitosten** työ- ja toimintatapojen uudistamista tutkivalla yhteiskehittämisellä
- Vauhdittaa ja lujittaa digitalisaatiota kehittämällä verkossa tapahtuvaa henkilöstön vuorovaikutusosaamista
- Vahvistaa luottamukseen ja yhteistoimintaan perustuvaa verkkotyöskentelykulttuuria dialogisen työskentelytavan avulla
- Tukea minäpystyvyyttä ja estää työuupumusta vahvistamalla osaamista sujuvaan ja luontevaan verkkotoimintaan
- Tukea oppilaitosten ja koulutustasojen välistä vertaiskeskustelua ja hyvien työkäytänteiden jakamista

Kohderyhmät

- Kehittämiskori kolmen kohderyhmänä ovat **ammattilliset toisen asteen oppilaitokset ja ammatilliset erityisoppilaitokset** (opetushenkilöstö, hallinto- ja tukipalveluhenkilöstö, esimiehet, TKI-henkilöstö).
- Lähtökohtana on, että kaikille ammatillisille oppilaitoksille (N=80) ja ammatillisille erityisoppilaitoksille (N=22) tarjotaan mahdollisuutta osallistua kehittämiskori kolmen tarjoamiin ja HyPe-projektin yhteisiin toimintoihin. (mukaan on ilmoittautunut viisi ammatillista ja yksi erityisoppilaitos: Suomen Diakoniaopisto, Vamia, Tavastia, Salpaus, Pohjoisen Keski-Suomen Ammattiopisto, Valterikoulu tilanne toukokuu 2022)

*Vuorovaikutus verkossa - hyvinvointia
oppilaitokseen
3.6.2022 - 31.3.2023*

Osana Pedagoginen hyvinvointi - Työhyvinvoinnin ja
tuottavuuden risteyksessä (HyPe) -hanketta

TYÖN JA TYÖHYVINVOINNIN KEHITTÄMISOHJELMA

Partnerit:

HyPe-projektista lisää:

<https://hyvatyo.ttl.fi/tyo2030/toimialat/hype>

Vuorovaikutus verkossa - hyvinvointia oppilaitokseen

Tavoitteena on

- **Vauhdittaa ja lujittaa digitalisaatiota kehittämällä verkossa tapahtuvaa ammatillisten oppilaitosten henkilöstön vuorovaikutusosaamista**
- **Vahvistaa hyvinvointia ja yhteisöllistä oppilaitoskulttuuria verkkoympäristöissä toimittaessa**
- **Vahvistaa luottamukseen ja yhteistoimintaan perustuvaa verkkotyöskentelykulttuuria dialogisen työskentelytavan avulla**
 - Tukea ammatillisten oppilaitosten työ- ja toimintatapojen uudistamista tutkivalla-yhteiskehittämisellä
 - Tukea minäpystyvyyttä ja estää työuupumusta vahvistamalla osaamista sujuvaan ja luontevaan verkkotoimintaan
 - Tukea oppilaitosten ja koulutustasojen välistä vertaiskeskustelua ja hyvien työkäytänteiden jakamista

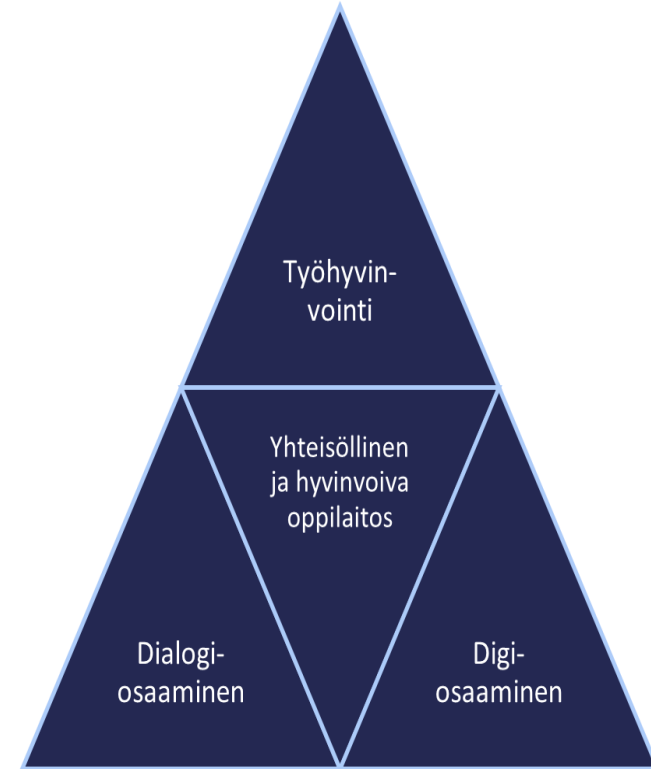
- **Toteuttamalla oppilaitoskohtaisia ja yhteisiä verkossa tapahtuvia valmennuksia henkilöstölle**

Kohderyhminä ovat

- Ammatilliset ja ammatilliset erityisoppilaitosten henkilöstö
- Tässä projektin ensimmäisessä ”aallossa” mukaan on sattumanvaraisesti kysytty oppilaitoksia
- 14 näytti vihreää tai vilkkuvaa vihreää kesäkuussa 2022

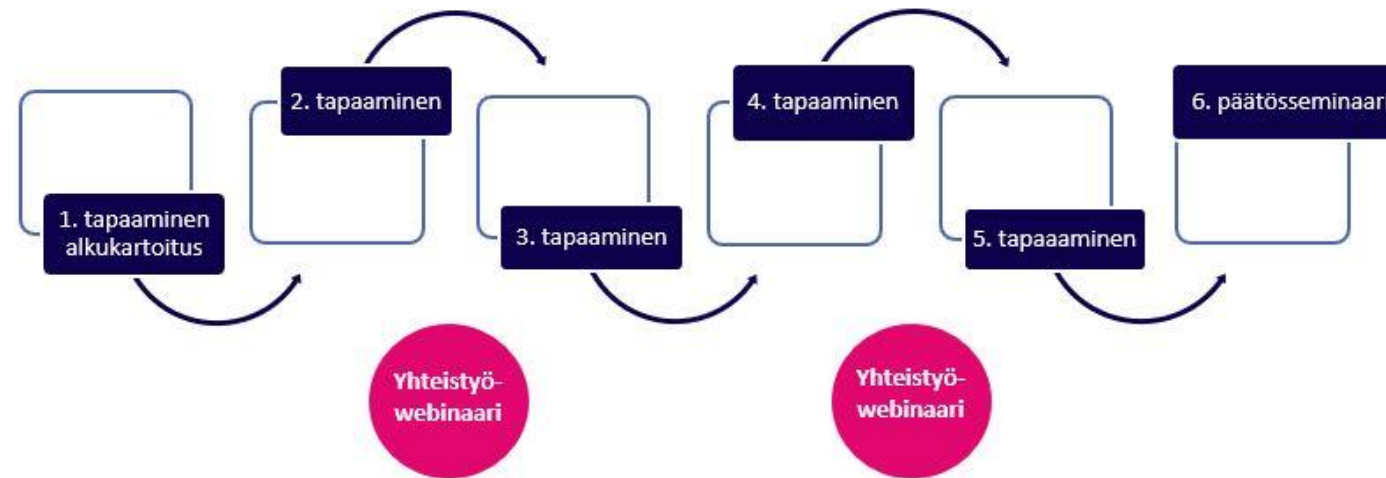
Valmennuksesta

- Valmennuksen ydinelementit ovat
 - Yhteisöllisyys
 - Dialoginen vuorovaikutus
 - Vertaisuus osaamista jakamalla.
- Työhyvinvointia tuetaan valmennuksissa
 - rakentamalla yhteisövoimaa (Leppänen 2018),
 - vahvistamalla minäpystyvyyttä (esim. Friedman 2003),
 - psykologista turvallisuutta (esim. Pearsall & Ellis 2011) ja
 - dialogisuus osaamista verkossa työskennellessä

Kuva 1: Vuorovaikutus verkossa -hyvinvointia oppilaitokseen -viitekehys.

Valmennusprosessi

Budjetti ja rahoitus

Budjetti 90 000€

Rahoitus: omarahoitus ja Työn ja työhyvinvoinnin kehittämishjelma

TYÖN JA TYÖHYVINVOINNIN KEHITTÄMISOHJELMA

Lisätietoja: Vuorovaikutus verkossa

Sirpa Laitinen-Väänänen

Johtava tutkija

Jamkin *Vuorovaikutus verkossa - hyvinvointia oppilaitokseen* -projektin projektivastaava

Etunimi.sukunimi@jamk.fi

040-8658496

jamk | ammatillinen
opettajankoulutus

Tutustu ja seuraa: oaj.fi opettaja.fi   [@oajry](https://www.instagram.com/oajry)